

**UCHWAŁA NR XLVIII/361/22
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI**

z dnia 29 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) w związku z art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119,2469, z 2022, poz. 24, poz.218) oraz art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469) Rada Miasta Bielsk Podlaski uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XLIV/326/21 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 28 grudnia 2021 roku w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Przewodniczący Rady

Andrzej Roszczenko

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/361/22
Rady Miasta Bielsk Podlaski
z dnia 29 marca 2022 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-
2024
WSTĘP**

Dane Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wskazują, że w 2016 roku z powodu spożycia napojów alkoholowych zmarło 3 miliony osób. Oznacza to, że 1 na 20 zgonów spowodowany jest alkoholem. Co więcej $\frac{3}{4}$ przypadków śmiertelnych wywołanych alkoholem, dotyczyło mężczyzn. Najczęstszą przyczyną zgonów (28%) są urazy – w wyniku wypadków samochodowych, przemocy, samookaleczenia. 21% ofiar alkoholu umiera z powodu chorób układu pokarmowego. Nieco mniej – 19% – w wyniku schorzeń sercowo-naczyniowych. Pozostała część to śmiertelne przypadki nowotworów, chorób zakaźnych, zaburzeń psychicznych oraz innych problemów zdrowotnych, w tym padaczki. Łącznie w 2016 roku z powodu nowotworu wywołanego pićem alkoholu zmarło na świecie 400 000 osób. Eksperci WHO podkreślają, że szkodliwe picie alkoholu wywołuje aż 200 chorób i rodzajów urazów. Ogółem za 5,1 proc. globalnego obciążenia chorobami i urazami można winić alkohol. Większe ryzyko niż alkohol dla zdrowia populacji stanowi jedynie palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze.

Średnie spożycie alkoholu wśród osób, które deklarują picie, wynosi 33 gramy czystego alkoholu etylowego dziennie. Tyle zawierają 2 kieliszki wina (po 150 ml), duże piwo (750 ml) lub dwa kieliszki alkoholi wysokoprocentowych (po 40 ml). Najwięcej alkoholu piją Europejczycy i Amerykanie – uśredniając odpowiednio 9,8 litra i 8 litrów czystego alkoholu etylowego dziennie. W skali świata ponad $\frac{1}{4}$ (27%) osób pijących to młodzież w wieku 15-19 lat. Spożycie alkoholu w tej grupie wiekowej jest najwyższe w Europie (44%), obu Amerykach (38%) i regionie Zachodniego Pacyfiku (38%). Szacuje się, że w skali światowej 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet cierpi na zaburzenia związane z używaniem alkoholu, zwłaszcza w Europie (14,8% mężczyzn i 3,5% kobiet) oraz obu Amerykach (11,5% mężczyzn i 5,1% kobiet).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce na jednego mieszkańca przypadało w 2019 roku średnio 9,78 litra czystego alkoholu etylowego, co wskazuje, że średnia spożycia alkoholu w Polsce jest najwyższa od lat. Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Kobiety piją mniej alkoholu niż mężczyźni, a także rzadziej go nadużywają, jednak następstwa zdrowotne występują u nich przy

mniejszych dawkach łącznych częściej niż u mężczyzn. Ponadto kobiety uzależnione od alkoholu osiągają gorsze wyniki testów psychomotorycznych i pamięci niż mężczyźni. Umieralność kobiet nadużywających alkoholu jest wyższa niż mężczyzn, przy czym główne jej przyczyny to: alkoholowe uszkodzenie wątroby, zapalenie trzustki, wypadki i przemoc, samobójstwa, nowotwory i choroby serca. Jedną z istotnych różnic jest osiąganie przez kobiety wyższego stężenia alkoholu we krwi przy takiej samej dawce alkoholu na kilogram wagi ciała, co wynika z mniejszej procentowej zawartości wody w organizmie.

Picie alkoholu przez kobiety ciężarne często powoduje organiczne uszkodzenie dzieci w okresie prenatalnym, którego skutkiem jest upośledzenie umysłowe i opóźnienia rozwojowe o różnym stopniu ciężkości. Skutkują one w przyszłości problemami z funkcjonowaniem w życiu społecznym i zawodowym. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alcohol Syndrom Disorder – FASD) jest to zespół nieprawidłowości, stwierdzany u dzieci niektórych matek spożywających alkohol w okresie ciąży.

Zespół Alkoholowy Płodu FAS jest jednym z rozpoznawanych u dzieci zaburzeń z grupy FASD, w którym współwystępują:

- zahamowanie wzrostu w okresie płodowym lub późniejszym,
- charakterystyczne zmiany dymorficzne twarzy,
- nieprawidłowy rozwój centralnego układu nerwowego.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła badania epidemiologiczne dotyczące FASD w Polsce (w ramach projektu ALICJA). Pokazały one, że zaburzenia neurorozwojowe wynikające z picia alkoholu przez matkę w czasie ciąży dotyczą nie mniej niż 2% dzieci w wieku 7-9 lat. Oznacza to, że FASD występuje częściej niż np. choroby spectrum autystycznego (1,5%; Baio, 2014) lub zespół Downa (0,1%, Shin i in., 2009). Powyższe dane wskazują na konieczność edukacji w tym zakresie.

Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu). Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin i osób żyjących w najbliższym otoczeniu alkoholika. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele innych szkód społecznych, np.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Szkody występują w znacznej mierze w sferze ekonomicznej. Są to koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności oraz spadek wydajności pracy. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów

alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego. Regulowane są one przez ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). Natomiast działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050 z późn.zm.). Obie te ustawy nakładają na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania, uchwalania i realizowania programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnień behawioralnych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 opracowano uwzględniając dane przekazane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, specjalistów pracujących w Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz informacje zebrane z innych referatów Urzędu Miasta w Bielsku Podlaskim. Ponadto powołano się na przeprowadzoną w 2019 roku diagnozę społeczną, w której grupą badawczą byli dorośli mieszkańcy miasta Bielsk Podlaski oraz uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Zadania, które będą realizowane w 2022 roku w ramach niniejszego Programu obejmują działania przewidziane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), w szczególności dotyczą one:

- zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Program zawiera również zadania własne gminy określone w art.10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050 z późn. zm.), które obejmują w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Działania podejmowane w ramach Programu wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych obszarów problemowych i obejmują profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą. W realizacji zadań niniejszego Programu mogą uczestniczyć:

- podmioty, o których mowa w art.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- jednostki organizacyjne Miasta Bielsk Podlaski w szczególności pomocy społecznej, oświaty, wychowania, sportu i kultury;
- osoby fizyczne i prawne;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- placówki leczenia odwykowego.

Rozdział 1.

DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W BIELSKU PODLASKIM

§ 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2019-2021.

Rok	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2019 (stan na 31.10.2019 r.)	66	47	19

2020 (stan na 31.10.2020 r.)	64	48	16
2021 (stan na 31.10.2021 r.)	65	49	16

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

§ 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w 2021 roku wg zawartości alkoholu.

Z napojami przeznaczonymi do spożycia								
	poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży			
	wg zawartości alkoholu				wg zawartości alkoholu			
ogółem	razem	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	pow.18%	razem	do 4,5% oraz piwa	do 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	pow.18%
65	49	48	45	45	16	16	9	10

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski (stan na 31.10.2021 r.)

§ 3. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2021 roku wg zawartości alkoholu.

Z napojami przeznaczonymi do spożycia								
	poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży			
	wg zawartości alkoholu				wg zawartości alkoholu			
ogółem	razem	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	pow.18%	razem	do 4,5% oraz piwa	do 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	pow.18%
41	36	12	12	12	5	2	2	1

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski (stan na 31.10.2021)

§ 4. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach alkoholu w latach 2019-2021.

Kategoria	Rok (liczba zezwoleń)		
	2019 (stan na dzień 31.10.2019 r.)	2020 (stan na dzień 31.10.2020 r.)	2021 (stan na dzień 31.10.2021 r.)
do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	11	7	14
powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyj. piwa)	7	6	14
powyżej 18% zawartości alkoholu	8	6	13

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

Rozdział 2.
DANE KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W BIELSKU PODLASKIM
DOTYCZĄCE PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ ZWIĄZANYCH
Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU I PRZESTĘPCZOŚCIĄ NARKOTYKOWĄ

§ 5. Naruszenie prawa i porządku publicznego.

	Lata		
	2019 (stan na dzień 31.10.2019 r.)	2020 (stan na dzień 31.10.2020 r.)	2021 (stan na dzień 31.10.2021 r.)
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	44	18	19
Liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie	120	145	156
Liczba przestępstw kryminalnych	117	153	195
Liczba przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie	7	3	0
Liczba kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu	45	35	26

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim

§ 6. W 2021 roku zmniejszyła się liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców w porównaniu z 2020 rokiem. W 2021 roku znacząco zwiększyła się liczba przestępstw kryminalnych. Dane przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim wskazują, że w 2021 roku odnotowano 1 przestępstwo akcyzowe oraz 1 przestępstwo nielegalnego wyrobu spirytusu. Ponadto przeprowadzono 167 interwencji policyjnych związanych z zakłóceniem porządku publicznego i 8 w związku z nieobyczajnymi wybrykami w miejscach publicznych.

§ 7. Przeszłość narkotykowa według danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim.

	Lata		
	2019 (stan na dzień 31.10.2019 r.)	2020 (stan na dzień 31.10.2020 r.)	2021 (stan na dzień 31.10.2021 r.)
Liczba wszczętych postępowań karnych dotyczących narkomanii	24	33	40
Liczba podejrzanych o narkomanię	18	31	41

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim

§ 8. Z danych dostarczonych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim wynika, że w 2021 roku wzrosła liczba wszczętych postępowań karnych dotyczących narkomanii oraz liczba osób podejrzanych o narkomanię. W 2020 roku zabezpieczono 5,009 kg narkotyków, w tym: amfetaminy - 201 g, marihuany - 3363 g, krzaków konopi - 45 sztuk, ekstazy - 13 sztuk, mefedron - 451 g, natomiast w 2021 roku zabezpieczono 2 kg 896,50 gram narkotyków i 34 krzaki konopi. Powyższe dane wskazują na wzrost wszczętych postępowań dotyczących narkomanii, natomiast na spadek ilości zabezpieczonych narkotyków w stosunku do 2020 roku.

Rozdział 3.

DIAGNOZA DOTYCZĄCA PROBLEMU PRZEMOCY

§ 9. Z danych przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim wynika, że w okresie od stycznia do października 2021 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 155 formularzy "Niebieska Karta A", w tym 111 wszczynające procedurę: 1 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 110 z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim.

§ 10. Liczba "Niebieskich Kart" wszczynających procedurę zwiększyła się o 40 w stosunku do 2019 roku i o 18 w stosunku do roku 2020. W celu rozpoznania sytuacji zostało powołanych 111 grup roboczych. Realizując procedurę "Niebieskie Karty" z 92 osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie przeprowadzono rozmowę, dokonując analizy sytuacji rodziny i wypełniając formularz "Niebieska Karta - C". Osoby te zostały poinformowane, że znęcanie się fizyczne i psychiczne jest przestępstwem i przedstawiono aspekty odpowiedzialności karnej ciąży na sprawcy.

§ 11. 95 osób wobec których istniało podejrzenie, że są sprawcami przemocy zostało wezwanych na posiedzenia grupy roboczej. Na wezwanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego stawilo się 51 osób. Przeprowadzono z nimi rozmowy, pouczono o skutkach prawnych wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie. W obecności tych osób wypełniono formularz "Niebieska Karta - D".

§ 12. W 7 przypadkach Zespół Interdyscyplinarny wystąpił do sądu rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny. W czterech sprawach władza rodzicielska została ograniczona, w trzech sąd stwierdził brak podstaw. W ośmiu przypadkach złożone zostały wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W dwóch przypadkach złożone zostało zawiadomienie do prokuratury dotyczące znęcania się nad osobami najbliższymi.

§ 13. Z badań przeprowadzonych na dorosłych mieszkańcach miasta Bielsk Podlaski wynika, że 23% badanych zna w swoim otoczeniu osobę doświadczającą przemocy w swoim domu, 42% nie ma wiedzy na ten temat, a 35% ankietowanych nie zna osoby, która doświadcza przemocy domowej. Z odpowiedzi uzyskanych od respondentów wynika również, że 9% spośród badanych doświadczyło w swoim życiu przemocy - najczęściej była to przemoc psychiczna i fizyczna, w dalszej kolejności wskazywali na przemoc ekonomiczną. Osoby, które doświadczyły przemocy w 37% doznały jej od partnera/partnerki, 32% od nieznanego, 21% badanych wskazało matkę, 16% kolegów/koleżanki z pracy i dziecko, a 11% pracodawcę. 5% wskazało siostrę, brata, dziadków oraz ojca. 7% spośród ankietowanych przyznało się do stosowania przemocy wobec drugiej osoby. Najwięcej, bo aż 50% przyznało się do stosowania przemocy fizycznej, 29% psychicznej. 7% wskazało na przemoc ekonomiczną i zaniedbanie.

§ 14. Zjawisko przemocy było też przedmiotem badania uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Bielska Podlaskiego. 73% badanych przyznało, że w szkole występuje problem przemocy, z czego co 5 przyznał, że ten problem jest częsty. 27% uznało, że problem przemocy między uczniami nie występuje. 35% z ankietowanych uczniów wskazało, że doświadczyli przemocy. Największy odsetek uczniów doświadczających przemocy, bo aż 51% dotyczył młodzieży w wieku 16-18 lat. W dalszej kolejności byli uczniowie w wieku 13-15 lat - 29% i 25% uczniów w wieku 10-12 lat. Sprawcami przemocy w 51% byli koledzy/koleżanki ze szkoły, w 26% przypadków znajomi, 25% wskazało rodzeństwo, 15% ojca, 6% - matkę. 15% podało, że sprawcą przemocy były inne osoby, wśród których wymieniono nieznaną osobę na ulicy, księdza oraz nauczyciela.

§ 15. Wśród badanych uczniów 39% przyznało się do stosowania przemocy wobec drugiej osoby. Była to w większości przemoc fizyczna i psychiczna stosowana w 74% wobec rówieśników, w 35% wobec rodzeństwa, zaś w stosunku do rodziców przemoc stosowało 5% badanych. 17% uczniów odpowiedziało, że stosuje przemoc wobec innych ludzi przyznając, że była to forma obrony przed obcymi ludźmi stosującymi przemoc wobec nich.

Rozdział 4.

DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLEWEGO NA PODSTAWIE PRZEDPROWADZONYCH BADAŃ

§ 16. Problemy związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu dotyczą zarówno zdrowia fizycznego jak i psychicznego. Wywierają negatywny wpływ nie tylko na osoby uzależnione, ale również na środowisko społeczne, w którym dane osoby funkcjonują. Niejednokrotnie są przyczyną przemocy, bezrobocia i ubóstwa. Określenie skali tego problemu pozwala na zaprojektowanie działań profilaktycznych oraz naprawczych. W badaniu dorosłych mieszkańców miasta Bielsk Podlaski wzięło udział 113 kobiet i 89 mężczyzn. Na pytanie dotyczące częstości spożywania alkoholu 7% badanych zadeklarowało codzienne picie alkoholu, 4% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 12% respondentów kilka razy w miesiącu, z kolei 39% - kilka razy w roku. Abstynencję zadeklarowało 24% mieszkańców miasta.

§ 17. Według danych z przeprowadzonej diagnozy większość mieszkańców (spośród spożywających alkohol) nigdy nie pracowało w stanie nietrzeźwości (84%), 16% przyznało się, że zdarzało im się wykonywać obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu.

§ 18. Dane dotyczące kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu.

	Przedział wiekowy					
	od 25 lat	26-35 lat	36-45 lat	46-55 lat	56-65 lat	65 lat i więcej
nigdy mi się to nie zdarzyło	86%	92%	91%	87%	95%	100%
raz mi się to zdarzyło	14%	6%	4%	10%	5%	0%
zdarza mi się to sporadycznie	0%	2%	2%	0%	0%	0%
zdarza mi się to często	0%	0%	2%	3%	0%	0%

Źródło: Diagnoza profilaktyczna na terenie Miasta Bielsk Podlaski

§ 19. 27% ankietowanych mieszkańców Bielska Podlaskiego nie posiada wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, a aż 13% uważa, że spożywanie wysokoprocentowych napojów nie zagraża prawidłowemu rozwojowi płodu. Ponadto 17% przyznaje, że widziało kobiety w ciąży pijące alkohol.

§ 20. Alkohol jest wśród młodzieży, podobnie jak wśród dorosłych mieszkańców miasta najpopularniejszą używką. Poniżej został przedstawiony wykres dotyczący spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież.

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?	
nigdy w życiu nie piłem alkoholu	53%

piłem jednokrotnie	11%
piłem kilka razy	17%
piłem wiele razy	10%
nigdy w życiu nie piłem	9%

Źródło: Diagnoza profilaktyczna na terenie Miasta Bielsk Podlaski

§ 21. Regularne spożywanie napojów wysokoprocentowych deklaruje największy odsetek uczniów starszych - w wieku 16-18 lat - 17%. Również w tej grupie uczniów jest najmniej osób, które nigdy nie piły alkoholu. 5% badanych w wieku 10-12 lat oraz 13-15 lat deklaruje, że spożywa alkohol regularnie.

§ 22. 41% badanych wskazało wiek inicjacji pomiędzy 14-16 lat, 31% respondentów 11-13, 22% - 8-10 lat, 6% powyżej 17 roku życia.

§ 23. Porównując otrzymane wyniki badań uczniów z terenu miasta Bielsk Podlaski z wynikami ogólnopolskimi odsetek młodych mieszkańców miasta, którzy kiedykolwiek w życiu sięgnęli po alkohol(47%) w porównaniu z rówieśnikami z Polski (89,8%) jest niższy o 42,8 punktu procentowego.

Rozdział 5.

DIAGNOZA PROBLEMU NARKOTYKOWEGO NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

§ 24. Co 10 respondent sięgnął po środki psychoaktywne. 3% z badanych zażyło je jednokrotnie, 2% sięga po takie substancje kilka razy w roku, 4% zażywa je częściej niż raz w miesiącu, a 1% - codziennie.

§ 25. Środki psychoaktywne są najbardziej rozpowszechnione wśród najmłodszych. Do kontaktu z takimi substancjami kiedykolwiek w życiu przyznało się 18 % osób w wieku do 25 roku życia, 15% respondentów w wieku 26-35 lat, 7% w wieku 36-45, 6% w wieku 46-55 lat, 12% w wieku 56-65 lat.

§ 26. Najbardziej rozpowszechniona jest marihuana - sięgnęło po nią 85% badanych, którzy zadeklarowali spożycie środków psychoaktywnych, 15% z nich zażyło dopalacze, 10% - amfetaminę, po 5% leki, ekstazy, mefedron.

§ 27. 40% badanych nie potrafiło podać konkretnego powodu dla którego sięgnęło po środki psychotropowe, co 3 ankietowany chciał zapomnieć o problemach, co 4 dla towarzystwa i chęci lepszej zabawy. 20% sięgnęło po substancję odurzającą by złagodzić stres, 15% pod wpływem znajomych, 10% z ciekawości.

§ 28. 92% badanych uczniów ze szkół z terenu miasta Bielsk Podlaski nigdy nie zażywało środków psychoaktywnych, a 3% tylko jednokrotnie. 3% respondentów zażywała tego typu substancje kilka razy, a 2% przyznało się do regularnego stosowania środków psychoaktywnych.

§ 29. Najwięcej doświadczeń związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych mają najstarsi uczniowie, a wiek inicjacji narkotykowej można oszacować na około 16 i więcej lat. Jeśli zaś chodzi o rodzaj spożywanej substancji psychoaktywnej to najczęściej wskazań, bo aż 74% było na marihuanę i haszysz. W dalszej kolejności amfetaminę - 28%, ekstazy - 26%, leki - 26%, LSD - 23%, 21% dopalacze, mefedron i metaamfetaminę. Do mniej popularnych należą kokaina, sterydy anaboliczne, grzyby halucynogenne.

Rozdział 6.

POMOC MATERIALNA UDZIELONA MIESZKAŃCOM MIASTA BIELSK PODLASKI PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ, W TYM OSOBOM UZALEŻNIONYM I RODZINOM OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

§ 30. Liczba rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2021.

	Lata			
	2018 (stan na dzień 31.10.2018 r.)	2019 (stan na dzień 31.10.2019 r.)	2020 (stan na dzień 31.10.2020 r.)	2021 (stan na dzień 31.10.2021 r.)
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	912	846	843	750
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w związku z uzależnieniem od alkoholu	27	19	11	11
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w związku z uzależnieniem od narkotyków	2	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim

§ 31. W okresie od 1 stycznia do 31 października 2021 roku liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej wyniosła 750. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego zmniejszyła się ona o 93 rodziny. Zmniejszyła się również kwota wypłaconych świadczeń. W okresie od 1 stycznia do 31 października 2020 roku wyniosła ona 3.537.544,13 zł, a w 2021 roku za ten sam okres było wypłacone 3.451.427,72 zł.

§ 32. Nastąpił spadek liczby rodzin korzystających z pomocy materialnej w związku z uzależnieniem od alkoholu w latach 2018-2020. W 2021 roku liczb rodzin korzystających z pomocy była na poziomie roku 2020. Rodzinom tym przekazano w 2021 roku środki o łącznej wartości 59.105,96 zł.

§ 33. W 2021 roku podobnie jak w roku 2019 i 2020 nie przyznano żadnych świadczeń w związku z uzależnieniem od narkotyków.

Rozdział 7.

DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU KONSULTACYJNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

§ 34. W 2021 roku swoją działalność kontynuował Punkt konsultacyjny ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. W ramach funkcjonowania Punktu można było skorzystać z bezpłatnych konsultacji ze specjalistą terapii uzależnień, specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy. Prowadzone konsultacje cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców miasta.

§ 35. Specjalista terapii uzależnień do końca listopada 2021 roku udzielił 58 konsultacji, z których skorzystało około 9 mieszkańców miasta Bielsk Podlaski. Poruszana tematyka dotyczyła problemów alkoholowych rodzin, zjawiska przemocy, problemów z zażywaniem narkotyków, uzależnień od komputera, problemów wychowawczych.

§ 36. 1. W ramach dyżurów specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w okresie od 3 lutego do 30 listopada 2021 roku odbyło się 298 konsultacji, z czego:

- 1) 158 konsultacji skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) 71 konsultacji skierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie z występującym równocześnie problemem uzależnienia;
- 3) 28 konsultacji dla osób współuzależnionych, z czego 3 dla osoby małoletniej;
- 4) 27 konsultacji dla osób doświadczających innych kryzysów;
- 6) 14 konsultacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

2. Z konsultacji skorzystało w ww. okresie 86 osób, w tym 52 kobiety i 34 mężczyźni.

Rozdział 8.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 37. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielsku Podlaskim liczy 7 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Bielsk Podlaski, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, kościoła oraz ochrony zdrowia.

§ 38. MKRPA przeprowadza procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego polegające na rozmowach interwencyjno-motywacyjnych, kierowaniu na badania biegłych sądowych, przygotowaniu dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i składaniu wniosków o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

§ 39. W związku z prowadzonymi postępowaniami odbyło się 12 posiedzeń (stan na dzień 30.11.2021 roku) komisji ds. motywowania do podjęcia leczenia odwykowego, na których rozpatrzono 63 wnioski (z czego 40 z 2021 roku). W 28 przypadkach konieczne było skierowanie na badania biegłych sądowych, natomiast 31 spraw trafiło do Sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania wobec osoby uzależnionej, poddanie leczeniu przeciwalkoholowemu, określenie zakładu leczniczego.

§ 40. Dane liczbowe dotyczące złożonych wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

	Lata		
	2019	2020	2021
Liczba wniosków złożonych przez członków rodzin	27	14	14
Liczba wniosków złożonych przez Komendę Powiatową Policji	16	14	19
Liczba wniosków złożonych przez inne instytucje: Prokuraturę Rejonową, kuratorów sądowych, ZI	10	7	19

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

§ 41. Dane liczbowe dotyczące spraw rozpatrywanych na posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

	Lata		
	2019 (stan na dzień 28.11.2019 r.)	2020 (stan na dzień 30.11.2020r.)	2021 (stan na dzień 30.11.2021 r.)
Liczba nowych wniosków, które wpłynęły do MKRPA	53	33	52
Liczba wniosków skierowanych do sądu	26	21	31
Liczba przeprowadzonych badań przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	14	8	22
Liczba spraw umorzonych	12	10	16
Liczba skontrolowanych punktów w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów	38	10	25

alkoholowych			

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

Rozdział 9.

REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

§ 42. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowanych w szczególności do dzieci ze szkół podstawowych, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w tym znajdujących się w bazie rekomendowanych programów Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

§ 43. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup osób eksperymentujących z alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi oraz przejawiających zachowania ryzykowne.

§ 44. Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowo-rekreacyjnych „Czas wolny ucznia to czas dla sportu”, jako formy kształtowania umiejętności społecznych, współpracy w grupie, alternatywy dla zachowań ryzykownych, zagospodarowania czasu wolnego.

§ 45. Kontynuowanie działalności Punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w którym konsultacje prowadzić będą: specjalista terapii uzależnień, specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prawnik. W punkcie udzielana będzie pomoc osobom eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi oraz przejawiających zachowania ryzykowne, ich rodzinom oraz osobom zawodowo zajmującym się przeciwdziałaniem uzależnieniom.

§ 46. Informowanie mieszkańców miasta w zakresie dostępnych miejsc pomocowych oraz szkodliwości substancji psychoaktywnych.

§ 47. Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do kierowców i kandydatów na kierowców, sprzedawców napojów alkoholowych.

§ 48. Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie, podnoszeniu umiejętności wychowawczych oraz społecznych rodziców, a także ich wiedzy na temat uzależnień behawioralnych oraz możliwości szukania pomocy w przypadku stwierdzenia kontaktu ich dzieci z substancjami psychoaktywnymi.

§ 49. Wspieranie działań podnoszących kompetencje zawodowe osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy.

§ 50. Integrowanie instytucji i organizacji, w tym również organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom celem skutecznej realizacji zadań niniejszego programu.

Rozdział 10. ADRESACI PROGRAMU

§ 51. Adresatami programu są:

- 1) dzieci i młodzież;
- 2) rodzice, opiekunowie;
- 3) kadra pedagogiczna przedszkoli i szkół;
- 4) osoby spożywające alkohol, zażywające narkotyki oraz osoby uzależnione behawioralnie;
- 5) rodziny osób z problemem uzależnień;
- 6) rodziny, w których występuje problem przemocy;
- 7) sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 8) organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców miasta;
- 9) pracownicy socjalni, kuratorzy, pracownicy policji, psycholodzy, terapeuci działający na terenie miasta i zajmujący się społecznie lub zawodowo problemami uzależnień i przemocy.

Rozdział 11. CELE PROGRAMU

§ 52. Głównym celem niniejszego programu jest zapobieganie i ograniczenie występowaniu problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Wskazany cel realizowany będzie poprzez:

- 1) podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, szkodliwości używania i nadużywania substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych, poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej;
- 2) wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych oraz używania alkoholu i substancji psychoaktywnych;
- 3) integrowanie lokalnego środowiska w planowaniu i realizacji strategii walki z uzależnieniem na terenie Miasta Bielsk Podlaski;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie;
- 5) ograniczenie występowania negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz używaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez mieszkańców.

Rozdział 12.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

§ 53. 1. Realizacja programów profilaktycznych, warsztatów w przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach opiekuńczych, oświatowych, sportowych skierowanych do dzieci, młodzieży, osób dorosłych, w tym programów zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych;
- 2) liczba przedszkoli, szkół i innych instytucji realizujących programy;
- 3) liczba dzieci, młodzieży, dorosłych biorących udział w programach.

§ 54. 1. Realizacja programów, warsztatów, spotkań rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba zrealizowanych programów;
- 2) liczba instytucji realizujących programy;
- 3) liczba uczestników programów.

§ 55. Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego skierowanych do osób używających środków psychoaktywnych.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba zrealizowanych programów;
- 2) liczba instytucji realizujących programy;
- 3) liczba uczestników programów.

§ 56. 1. Prowadzenie w środowisku młodzieży pozaszkolnej działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba młodzieży biorącej udział w działaniach (warsztatach, koncertach, szkoleniach, konferencjach, zajęciach sportowo-rekreacyjnych, artystycznych).

§ 57. 1. Włączenie się i przeprowadzenie kampanii społecznych i edukacyjnych adresowanych do różnych grup docelowych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, m.in.: Postaw na rodzinę, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Narkotyki? To mnie nie kręci!, Przeciw pijanym kierowcom.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych kampanii społecznych.

§ 58. 1. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez:

- 1) realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych (w tym programu „Czas wolny ucznia to czas dla sportu”) oraz zagospodarowania czasu wolnego, w tym zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, wejść na obiekty sportowe;
- 2) dofinansowanie różnych form wypoczynku letniego i zimowego;
- 3) organizację festynów, pikników;
- 4) dofinansowanie imprez promujących zdrowy styl życia, zawodów sportowych promujących trzeźwość;
- 5) organizację i finansowanie spektakli i koncertów teatralno-profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół z Bielska Podlaskiego.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo- rekreacyjnych;
- 2) liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego;
- 3) liczba zorganizowanych, dofinansowanych pikników, festynów, imprez;
- 4) liczba osób dorosłych, dzieci, młodzieży uczestniczących w imprezach, zawodach, koncertach, spektaklach;
- 5) liczba instytucji realizujących działania.

§ 59. 1. Organizowanie i finansowanie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo i społecznie zajmujących się działaniami profilaktycznymi, terapeutycznymi działaniami służącymi przeciwdziałaniu uzależnieniom, m.in. szkoleń z zakresu wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, kształtowania umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej, zlecenia zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i innych z zakresu uzależnień i przemocy (w tym szkoleń terapeutów odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego pracujących w Bielsku Podlaskim).

2. Wskaźniki:

- 1) liczba osób uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach;
- 2) liczba szkoleń, konferencji, seminariów itp.

§ 60. 1. Prowadzenie i finansowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym z zakresu realizacji zadań publicznych.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba szkoleń;
- 2) liczba odbiorców;
- 3) liczba organizacji uczestniczących w szkoleniach.

§ 61. 1. Wspieranie lub powierzanie zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizującym zadania na rzecz mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba zleconych zadań;
- 2) liczba organizacji realizujących zadania;
- 3) liczba odbiorców.

§ 62. 1. Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów programu.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba osób biorących udział w szkoleniach;
- 2) liczba przeprowadzonych szkoleń.

§ 63. 1. Prowadzenie poradnictwa w Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie i w Punkcie informacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom, w tym:

- 1) finansowanie wynagrodzenia specjalisty terapii uzależnień, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prawnika;
- 2) finansowanie wyposażenia, artykułów i materiałów niezbędnych do prowadzenia punktów;
- 3) finansowanie wynajmu pomieszczenia na działalność Punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba osób korzystających z porad w punktach;
- 2) liczba udzielonych porad.

§ 64. 1. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych, specjalistycznych o tematyce uzależnień i przemocy, dostępnych miejscach pomocy.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba zakupionych, dystrybuowanych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej.

§ 65. 1. Wspieranie działań profilaktycznych i interwencyjnych realizowanych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Bielsku Podlaskim.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba realizowanych działań;
- 2) liczba odbiorców.

§ 66. 1. Monitorowanie problemu używania alkoholu i narkotyków oraz problematyki przemocy na terenie miasta Bielsk Podlaski, poprzez prowadzenie badań i analiz, zbieranie i analizę danych statystycznych.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych badań, analiz, diagnoz.

§ 67. 1. Koordynowanie na poziomie Miasta działań podmiotów realizujących zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz utworzenie i utrzymanie systemu informacji o realizowanych działaniach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy oraz o podmiotach realizujących ww. zadania, w tym organizacja spotkań, narad, konferencji.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba podmiotów realizujących działania;
- 2) liczba publikacji, wydawnictw, artykułów, ulotek (w tym w wersji elektronicznej) zawierających informacje o realizowanych działaniach;

- 3) liczba stron www zawierających informacje o realizowanych działaniach;
- 4) liczba spotkań, narad, konferencji.

§ 68. 1. Wspieranie bieżącej działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego typu: klubów dla dzieci i młodzieży, świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych poprzez:

- 1) dofinansowanie programów opiekuńczo-wychowawczych z dożywianiem dzieci w świetlicy i klubach środowiskowych;
- 2) dofinansowanie szkoleń podnoszących umiejętności i kwalifikacje zawodowe wychowawców i pracowników świetlic w zakresie pracy z dzieckiem ze środowiska osób uzależnionych;
- 3) dofinansowanie programów socjoterapeutycznych.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba świetlic i klubów środowiskowych, w których realizowany jest program opiekuńczo-wychowawczy;
- 2) liczba świetlic, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny;
- 3) liczba uczestników zajęć.

§ 69. 1. Udzielanie wsparcia socjalnego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba osób objętych wsparciem;
- 2) wartość udzielonego wsparcia w złotych.

§ 70. 1. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym poprzez:

- 1) posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, tworzenie grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie;
- 2) dofinansowanie realizacji programów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) organizowanie i/lub dofinansowanie szkoleń i podnoszenia kwalifikacji dla służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie;
- 4) udział w ogólnopolskich kampaniach.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba posiedzeń zespołów i grup roboczych;
- 2) liczba udzielonych porad;
- 3) liczba uczestników;
- 4) liczba kampanii;
- 5) liczba szkoleń.

§ 71. 1. Wsparcie placówek leczenia odwykowego w Bielsku Podlaskim w zakresie działalności profilaktycznej oraz leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych.

2. Wskaźniki:

- 1) wartość w złotych;
- 2) liczba wspartych instytucji, organizacji;
- 3) liczba odbiorców.

§ 72. 1. Wspieranie działań realizowanych przez środowiska abstynenckie, w tym wynajem lokalu na potrzeby Klubu Abstynenta w Bielsku Podlaskim.

2. Wskaźniki:

- 1) wartość w złotych;
- 2) liczba wspartych instytucji, organizacji;
- 3) liczba odbiorców.

§ 73. 1. Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu, zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji oraz spożywania napojów alkoholowych, w tym organizowanie i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba realizowanych szkoleń;
- 2) liczba uczestników;
- 3) liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Rozdział 13.

ZADANIA I ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 74. Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należą:

- 1) inicjowanie działań dotyczących realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które są zawarte w niniejszym Programie;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
  - a) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
  - b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
  - c) kierowanie osób zgłoszonych do komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
  - d) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  - e) udział w postępowaniu sądowym.
- 3) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady miasta;
- 4) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dokonywana na podstawie upoważnienia wystawionego przez Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski;
- 5) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

§ 75. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie na podstawie umowy zlecenia, za każde posiedzenie - pracę w komisji, które ustala się w wysokości:

- 1) Przewodniczący i Sekretarz Komisji – 250 zł (brutto);
- 2) pozostali członkowie Komisji – 200 zł (brutto).

Rozdział 14.

MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA BIELSK PODLASKI, TWORZENIE BAZY MATERIALNEJ, ORGANIZACYJNEJ I MERYTORYCZNEJ REALIZACJI PROGRAMU

§ 76. Koordynowanie realizacji i monitorowanie Programu prowadzone będzie przez Referat Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski. Monitorowanie odbywać się będzie poprzez:

- 1) analizę sprawozdań jednostek współpracujących, przeprowadzanie ankiet wśród młodzieży i wywiadów wśród dorosłych;

- 2) zbieranie i analizę danych statystycznych;
- 3) ewaluację realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych;
- 4) ewaluację realizacji programu po jego zakończeniu;
- 5) analizę zebranych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy;
- 6) przeprowadzanie cyklicznych, co 3-4 lata społecznych badań na temat skali uzależnień w Bielsku Podlaskim.

§ 77. W realizacji programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych programem. Miasto Bielsk Podlaski wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego programu.

§ 78. Realizacja zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bielsk Podlaski finansowana będzie ze środków własnych miasta pochodzących w 100 % z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki pozyskiwane zarówno przez Miasto Bielsk Podlaski, jak też innych realizatorów programu.

§ 79. Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii udzielane będą po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert oraz w trybie tzw. „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 80. Pozostałe zadania finansowane będą po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych lub innych ustaw, które mają zastosowanie.

§ 81. Zadania realizowane w ramach programu przez osoby fizyczne, finansowane będą zgodnie ze stawkami szczegółowymi, zapisanymi w rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub innych wydanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Wysokość ustalonej stawki jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie z uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji. Ustalenie stawki następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen. Istnieje możliwość stosowania stawek niższych, uzyskanych w wyniku negocjacji, niż zapisane w ww. rekomendacjach. Stawki przekraczające wartość średnią mogą być stosowane jedynie w szczególnych przypadkach.

§ 82. W ramach tworzenia bazy materialnej i rzeczowej sfinansowane zostaną:

- 1) dwa etaty osób prowadzących sprawy dotyczące profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie (w tym prowadzenie punktu informacyjnego dla osób z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie);
- 2) wydatki rzeczowe związane z obsługą Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prowadzeniem punktów konsultacyjnych, tj. opłata za usługi telefoniczne, pocztowe, zakup materiałów piśmiennych i biurowych, sprzętu biurowego, pozycji książkowych i filmowych, prenumerata czasopism z dziedziny uzależnień i przemocy w rodzinie, itp.